

Sveti Marko Križevčanin

**»Što se tiče moje vjere,
ne poznajem ni jedne druge vjere koja bi bila prava vjera.
Zato sam pripravan i tisuću puta radije umrijeti negoli je izdati.«**

Sveti Marko Križevčanin, svećenik i mučenik

(Križevci, 1589. – Košice, 7. rujna 1619.)

Križevci, stari kraljevski grad podno Kalnika, rodno su mjesto svetoga Marka Križevčanina. Sveti Marko Križevčanin, zaštitnik grada Križevaca i Bjelovarsko-križevačke biskupije, rodio se 1589. g. i punim se imenom zvao Marko Stjepan Krizin. Za svećenički se poziv odlučio u svojim najranijim danima. Školovao se na Isusovačkom kolegiju u Grazu gdje mu je profesor bio Petar Pázmány, kasniji nadbiskup i kardinal. Studij je od 1611. do 1615. godine nastavio u Rimu, a za to je vrijeme boravio u Papinskome zavodu »Germanicum et Hungaricum«. Na jednom se dokumentu, koji se čuva u arhivu toga Zavoda, i danas može pročitati Markov potpis s dodatkom »Croata – Hrvat«. Kao student odlikovao se bistrinom uma i krjeposnim životom. Nakon završetka studija zaređen je za svećenika, vratio se u domovinu i neko je vrijeme djelovao u svojoj Zagrebačkoj biskupiji.

Uskoro ga je kardinal Pázmány pozvao u Ugarsku, povjerio mu službu ravnatelja sjemeništa u Trnavi i imenovao ga ostrogonskim kanonikom. Poslije mu je povjerio i upravu benediktinske opatije Széplak pokraj Košica, koja je tada bila pod upravom ostrogonskoga kaptola.

Košice su u to doba bile utvrda ugarskoga kalvinizma. Kako bi ojačao položaj malobrojnih katolika, gradski je upravitelj, namjesnik kralja Matije II., Andrija Dóczy u Košice pozvao dvojicu isusovaca: Poljaka Melhiora Grodzieckoga i Mađara Stjepana Pongrácza. Njihov je plodonosni rad ojačao svijest katolika, ali i izazvao bijes kalvina koji su potaknuli narod na bunu, lažno optuživši katolike da su 13. srpnja 1619. izazvali požar u gradu. U to je vrijeme u Košicama s isusovcima bio i naš Marko Križevčanin.

Te teške trenutke njih su trojica živjeli predani brizi i skrbi za katolike u gradu. No, kad je zapovjednik kalvinske vojske Juraj Rákóczi 3. rujna 1619. godine sa svojim vojnicima ušao u grad, odmah je u tamnicu zatvorio svu trojicu katoličkih svećenika. Marko, Melhior i Stjepan nagovarani su da se odreknu vjernosti Petrovu nasljedniku, da više ne budu »papisti« te postanu kalvini. Tri dana nisu im dali ni jesti ni piti. Vojni je zapovjednik obećao Marku darovati crkveno imanje ako se odrekne katoličanstva i postane kalvin. Marko je to odlučno odbio. Zatim su sva trojica okrutno mučena. Glave su im odrubljene 7. rujna 1619. godine. Knez Bethlen najprije nije dopuštao dostojan pokop košičkih mučenika. Tek nakon šest mjeseci to je, ipak s kneževim dopuštenjem, učinila grofica Katalina Pálffy. Danas se ostaci njihovih tijela čuvaju u uršulinskoj crkvi u Trnavi. Vijest o njihovu svjedočanstvu vjere i mučeništvu proširila se među vjernicima. Spomenuti kardinal Pázmány poveo je kanonsku istragu o mučeništvu, prikupio je potrebna svjedočanstva i zatražio od pape Urbana VIII. da ih proglasi svetima. Postupak se oduljio. Tek je papa Pio X., u Rimu 15. siječnja 1905., svu trojicu košičkih mučenika proglasio blaženima. Svetima ih je u Košicama, tijekom svojega pastoralnog pohoda Slovačkoj, proglasio papa Ivan Pavao II. 2. srpnja 1995. godine.

Iz životopisa svetoga Marka vidljivo je da je bio uzorno odgojen, nadaren i marljiv, da je stekao takvo znanje i krepost da ga je nekadašnji njegov profesor kardinal Pázmány pozvao u svoju Ostrogonsku nadbiskupiju u Mađarskoj te mu povjerio vrlo odgovorne službe – upravu sjemeništa i odgoj budućih svećenika. Marko je svoje službe obavljao predano i odgovorno, živeći svoj svećenički poziv. Premda je bio duboko osviješten u pripadnosti hrvatskomu narodu, hrvatstvo nije smetalo da na poziv ostrogonskog nadbiskupa pođe u Mađarsku i stavi se u službu Crkve i naroda u toj zemlji.

A kad je poslan u Trnavu, u Slovačkoj, opet je povjerene službe spremno prihvatio i marno vršio, prepoznajući čitavu Crkvu svojim domom i mjestom svoga služenja. Marko je, dakle, u raznim krajevima i narodima živio i radio kao da je među svojim. Sve je ljude smatrao braćom, a zajedništvo vjere i pripadnost Katoličkoj Crkvi bili su za njega poveznica s narodima u kojima je vjerno služio. Bio je uistinu pravi Europljanin. Zagreb i Rim, Ostrogon i Trnava za njega su bili jedno polje apostolskoga djelovanja

i pastoralnoga rada. Ljude nije dijelio ni po nacionalnoj pripadnosti niti po vjerskom uvjerenju. Postoje, naime, mnoga svjedočanstva da je i s kalvinima, od kojih su se mnogi zgražali nad Markovom okrutnim pogubljenjem, bio u dobrim odnosima. On u kalvinima nije gledao neprijatelje, nego braću u Kristu s kojom treba zajednički živjeti u Kristovoj ljubavi. Ljubav i dijalog poruke su svetoga Marka, kojega Katolička Crkva kao mučenika slavi 7. rujna.

Sveti Marko Križevčanin,
nepoznati slikar, kraj XVIII. stoljeća
Hrvatski povijesni muzej Zagreb

DEVETNICA SVETOM MARKU KRIŽEVČANINU

UVODNA MOLITVA

Bože, izvore svetosti i svjetlo na našem životnom putu, s pouzdanjem u tvoju dobrotu i otvoreni tvome daru milosti dolazimo pred tvoje lice moleći da nas okrijepiš u vjeri, ražariš u ljubavi i učvrstiš u nadi.

Svjetlom Duha Svetoga rasvijetli nam razum da umijemo uranjati u istinu u kojoj nam se objavljuješ te u tvojoj mudrosti prepoznamo i ponizno prihvaćamo svaki tvoj poziv i svaki tvoj dar; pomози nam da pred svim izazovima svijeta i ljudi ostanemo postojani u vjernosti tebi, radosno živeći pripadnost tvojoj Crkvi, i pružajući svakomu čovjeku svjedočanstvo ljubavi i blizine koju si nam pokazao u svome Sinu Isusu Kristu.

Svoje odluke i molitvene nakane povjeravamo nebeskom zagovoru svetoga Marka Križevčanina, zaštitnika našega grada.

PRVI DAN *(za roditelje)*

Sveti Marko Križevčanine, ti si se svojim svećeništvom iskazao u nesebičnoj brizi za sve ljude. Svojim zagovorom kod Boga, Oca svih ljudi i darivatelja svakoga života, pomози da bračni drugovi, naši roditelji, po služenju u ljubavi obogaćuju i izgrađuju jedni druge, s radošću prihvaćaju djecu te se nesebično i s odgovornošću skrbe za uzvišeni dar života koji im

je povjeren. Svojom zaštitom probudi u njima sigurnost u Božju blizinu te njihovo pouzdanje u Boga ne bude zasjenjeno ikakvom neizvjesnošću života i prijetnjama koje stavljaju na kušnju obitelj i dostojanstvo braka. (Posebno te molim za...)

Oče naš..., Zdravo Marijo..., Slava Ocu..., Litanije sv. Marku Križevčaninu

DRUGI DAN (za starije i nemoćne osobe)

Sveti Marko Križevčanine, povjeravamo danas tvome nebeskom zagovoru naše djedove i bake, sve stare i nemoćne osobe. Neka ih Gospodin okrijepi pouzdanjem u njegovu dobrotu i ljubav, osobito u trenutcima kada ih mi u svojoj sebičnosti zaboravimo. A Isus, božanski Sin, koji je živio zajedništvo ljudske obitelji, neka sve nas ispuni zahvalnom ljubavlju koja obnavlja radost života. (Sveti Marko Križevčanine, posebno te molim za...)

Oče naš..., Zdravo Marijo..., Slava Ocu..., Litanije sv. Marku Križevčaninu

TREĆI DAN (za djecu)

Sveti Marko Križevčanine, čuj moju molbu i isprosi mi od Oca milost da ustrajno hodim putem straha i ljubavi prema Gospodinu. Ti koji si se rodio i bio odgajan u našem gradu, izmoli od Oca nebeskog i za našu djecu radost djetinjstva. Daj da roditelji, učitelji, odgajatelji i svi kojima je povjerena skrb za djecu budu odgovorni u svojoj službi kako bi sva djeca mogla rasti u ljubavi i dobroti, u znanju i mudrosti, te umiju doći Kristu koji je Put, Istina i Život za sve ljude. (Posebno te molim za...)

Oče naš..., Zdravo Marijo..., Slava Ocu..., Litanije sv. Marku Križevčaninu

ČETVRTI DAN (za pravi odabir zvanja)

Sveti Marko Križevčanine, koji si očitovao hrabrost pred svojim progoniteljima i mučiteljima, prikaži pred licem nebeskoga Oca sve naše životne strahove. Izmoli mudrost i razbor Duha Svetoga svima koji su kušani nesigurnošću u odabiru životnoga zvanja, strahom pred pozivom na svećeništvo ili neodlučnošću da prihvate odgovornost ženidbenoga i obiteljskoga života. Kristovo nesebično prihvaćanje Očeve volje neka i nas nadahne na put predanja i služenja, a ti nas, naš nebeski zaštitniče, svojim nebeskim zagovorom uvijek prati na putu na koji nas je Gospodin pozvao. (Posebno te molim za...)

Oče naš..., Zdravo Marijo..., Slava Ocu..., Litanije sv. Marku Križevčaninu

PETI DAN (za svećenike)

Sveti Marko Križevčanine, ti si radosno prihvatio i s istinskim predanjem do mučeničke smrti živio dar svećeništva. Budi svojim nebeskim zagovorom bliz svim svećenicima da ne izgube zanos u radosnome služenju Gospodinu te da, suočeni s teškoćama i iskušenjima života, ne posustanu u naviještanju evanđelja i nesebičnoj brizi za ljude koje su im povjereni. Duh Sveti neka ravna životom pape našega Franje, biskupa našega Vjekoslava, svih pastira i svećenika u Kristovoj Crkvi, kako bi njihovo djelo naviještanja i svjedočenja evanđelja urodilo obilnim plodovima u izgradnji Božjega kraljevstva među ljudima. (Sveti Marko Križevčanine, posebno te molim za...)

Oče naš..., Zdravo Marijo..., Slava Ocu..., Litanije sv. Marku Križevčaninu

ŠESTI DAN (za redovnice)

Sveti Marko Križevčanine, zbog nesebične požrtvornosti, radosnoga služenja, nepovrijeđene čistoće i odricanja ti si stavljen za uzor u svetosti života u Kristovoj Crkvi. Svojom molitvom pred nebeskim Ocem zagovaraj redovnike i redovnice da se ne boje odvažno živjeti ljepotu poziva kojim su obdareni te ne posustanu u radosnomu služenju među svima kojima su poslani, osobito među odbačenima, bolesnima, osamljenima i svim potrebitima. Pomozi im da, nasljedujući Krista, lice Crkve uvijek rese življenjem predane poslušnosti, radosnoga odricanja i uzvišene čistoće te po njihovu služenju Crkva bude vidljiv znak nebeskoga kraljevstva. (Sveti Marko Križevčanine, posebno te molim za...)

Oče naš..., Zdravo Marijo..., Slava Ocu..., Litanije sv. Marku Križevčaninu

SEDMI DAN (za rodbinu i prijatelje)

Sveti Marko Križevčanine, ti si u svemu svome životu, u djelovanju i u susretanju s ljudima, očitovao Kristovu ljubav koja je na križu pobijedila svaki grijeh i među ljude unijela novu snagu zajedništva. Izmoli nam kod nebeskoga Oca milost da, po našem nasljedovanju Kristove poniznosti, ljepota ljubavi preobrazi sve naše odnose, osobito u našim obiteljima, među rodbinom, prijateljima i svima koje susrećemo. Neka Gospodnja ljubav ozdravi sve što je ranjeno nepovjerenjem, sumnjičavošću, nevjernošću, ogovaranjem, klevetanjem, zlobom, zavišću i mržnjom, kako bismo svi živjeli u ljepoti zajedništva jedne Božje obitelji. (Sveti Marko Križevčanine, sada te posebno molim za...)

Oče naš..., Zdravo Marijo..., Slava Ocu..., Litanije sv. Marku Križevčaninu

OSMI DAN *(za mladež)*

Sveti Marko Križevčanine, uzorni svjedoče vjere i odgajatelju mladih. Ti koji si hodao našim ulicama, družio si se sa svojim vršnjacima i zajedno s njima susretao izazove života, budi svojim nebeskim zagovorom pomoć i zaštita našim mladima. Neka tvoj primjer krjeposnoga života bude našim mladićima i djevojkama svjetlo u otkrivanju istinskih vrjednota života, u prepoznavanju i odgovornom prihvaćanju svih darova koji su im od Boga dani te u svemu mladenačkome dozrijevanju i nastojanju. Neka, odupirući se iskušenjima grijeha, trajno rastu u Božjoj milosti te, živeći u čistoći i odgovornosti za dar života, sve dublje spoznaju uzvišenost Kristove ljubavi, iskazane na križu. Pouzdajem se, zaštitniče naš, u tvoj nebeski zagovor pred licem nebeskoga Oca. (Posebno te molim za...)

Oče naš..., Zdravo Marijo..., Slava Ocu..., Litanije sv. Marku Križevčaninu

DEVETI DAN *(za bolesnike i umiruće)*

Sveti Marko Križevčanine, ti si pred svojim progoniteljima i mučiteljima posvjedočio herojskom hrabrošću snagu svoje vjere, iskazavši spremnost umrijeti za Krista Gospodina. Izmoli krjepost pouzdanja u Gospodina svim bolesnima i svima koji trpe nerazumijevanje zbog svoje vjere, a svim umirućima budu zagovornik da pred licem nebeskoga Oca zavrijede nagradu vječnosti. (Posebno te molim za...)

Oče naš..., Zdravo Marijo..., Slava Ocu..., Litanije sv. Marku Križevčaninu

Sveti Marko Križevčanin, rad Jose Bužana, 1906.

LITANIJE SVETOG MARKA KRIŽEVČANINA

Gospodine, smiluj se!
Kriste, smiluj se!
Gospodine, smiluj se!
Kriste, čuj nas!
Kriste, usliši nas!
Oče, nebeski Bože, *smiluj nam se!*
Sine, Otkupitelju svijeta Bože,
smiluj nam se!
Duše, Sveti Bože, *smiluj nam se!*
Sveto Trojstvo jedan Bože,
smiluj nam se!
Sveta Marijo, *moli za nas!*
Sveta Bogorodice, *moli za nas!*
Majko Kristova, *moli za nas!*
Majko trpećega Gospodina,
moli za nas!
Majko Crkve, *moli za nas!*
Sveti Marko Križevčanine,
moli za nas!
- ti koji si revno služio u Kristovoj
Crkvi, *moli za nas!*
- ti koji si bio urešen darovima
mudrosti i razuma, *moli za nas!*

- ti koji si bio otvoren Duhu savjeta
i jakosti, *moli za nas!*
- ti koji si se trudio rasti u
pobožnosti i znanju, *moli za nas!*
- ti koji si se dao voditi svetim
strahom Božjim, *moli za nas!*
- ti koji si bio ispunjen božanskom
ljubavlju, *moli za nas!*
- ti koji si živio s pouzdanjem u
Gospodina, *moli za nas!*
- ti koji si se po molitvi ustrajno
Gospodinu predavao, *moli za nas!*
Sveti Marko, učitelju u vjeri,
moli za nas!
Sveti Marko, čuvaru božanskoga
nauka, *moli za nas!*
Sveti Marko, hrabri navjestitelju
istine, *moli za nas!*
Sveti Marko, odgajatelju mladih u
kršćanskome životu, *moli za nas!*
Sveti Marko, ponizni slugo Kristov,
moli za nas!
Sveti Marko, uzore poslušnosti,
moli za nas!

Sveti Marko, putokazu svetosti,
moli za nas!

Sveti Marko, učitelju poniznosti,
moli za nas!

Sveti Marko, odani sine Kristove
Crkve,
moli za nas!

Sveti Marko, graditelju zajedništva
Crkve,
moli za nas!

Sveti Marko, hrabri svjedoče vjere,
moli za nas!

Sveti Marko, ustrajni branitelju
vjere,
moli za nas!

Sveti Marko, mučeniče za katoličku
vjeru,
moli za nas!

Sveti Marko, mučeniče Kristov,
moli za nas!

Sveti Marko, zagovorniče naš na
nebesima,
moli za nas!

Milostiv budi, *oprosti nam, Gospodine!*

Od svakoga zla,
oslobodi nas, Gospodine!

Od svakoga grijeha,
oslobodi nas, Gospodine!

Od smrti vječne,
oslobodi nas, Gospodine!

Da se dostojiš svoju sveti Crkvu
uvijek u pravoj vjeri čuvati,
tebe molimo usliši nas!

Da se dostojiš u svojoj Crkvi dar
svetosti krijepti,
tebe molimo usliši nas!

Da se dostojiš u svojoj Crkvi snagu
ljubavi umnožiti,
tebe molimo usliši nas!

Da svoju Crkvu obdariš vodstvom
mudrih pastira,
tebe molimo usliši nas!

Da svoju Crkvu resiš životom svetih
svećenika,
tebe molimo usliši nas!

Da sve koji su zbog vjere progonjeni
okrijepiš pouzdanjem u tebe,
tebe molimo usliši nas!

Da u svome narodu probudiš
hrabrost svjedočenja vjere,
tebe molimo usliši nas!

Da u svim kršćenicima obnoviš
radost pripadnosti tvojoj Crkvi,
tebe molimo usliši nas!

Da po tvojim vjernicima svijet zasja
ljepotom tvoje ljubavi,
tebe molimo usliši nas!

Da po našem svjedočanstvu vjere
ovaj grad bude dostojan imena
Kristova križa,
tebe molimo usliši nas!

Isuse, Sine Boga živoga,
tebe molimo usliši nas!

Jaganjče Božji koji oduzimaš grijehe svijeta, *oprosti nam, Gospodine!*

Jaganjče Božji koji oduzimaš grijehe svijeta, *usliši nas, Gospodine!*

Jaganjče Božji koji oduzimaš grijehe svijeta, *smiluj nam se!*

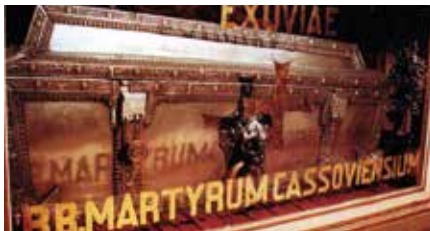
R. Moli za nas sveti Marko Križevčanine!

O. Da dostojni postanemo obećanja Kristovih!

Pomolimo se.

Svemoguću Bože, ti si htio da svi ljudi budu spašeni po snazi ljubavi koju si nam očitovao u slavnome križu svoga ljubljenoga Sina, Gospodina našega Isusa Krista. Okrijepi nam, molimo, snagu vjere i nadahni nas na djela svjedočanske ljubavi, da po zaslugama tvoga Sina i po nebeskome zagovoru svetoga Marka Križevčanina budemo dostojni dara vječnoga zajedništva s tobom u slavi. Po Kristu Gospodinu našem.

R. Amen!

Sarkofag s moćima svetih košičkih mučenika u Trnavi

Relikvije svetoga Marka Križevčanina

Oltar svetih košičkih mučenika u Ostrogonu

MOLITVE SVETOM MARKU KRIŽEVČANINU

Bože, Oče naš, tvoji su mučenici sv. Marko Križevčanin, Stjepan Pongrácz i Melhior Grodziecki podnijeli mučeništvo kao svjedočanstvo svoje vjere u Isusa Krista i vjrnosti Svetome Ocu. Molimo te i mi Hrvati, sunarodnjaci svetoga Marka Križevčanina, udijeli nam milost da svoju vjeru dublje razumijemo i snagom Duha Svetoga u njoj živimo. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

fra Bonaventura Duda

Sveti Marko Križevčanine, koji si ostao vjeran i dosljedan svojoj Crkvi, zagovaraj Crkvu Kristovu na putu da mi njezini suvremeni članovi vjerni Isusu Kristu u čitavom čovječanstvu, svakom narodu, svakoj obitelji i svakom čovjeku ukorijenimo nadu u vječnu vrijednost i konačnu pobjedu ljubavi, pravde, dobrote i istine.

Sveti Marko Križevčanine, mučeniče hrvatskoga roda, koji si život izgubio kao žrtva nasilja, zagovaraj suvremeno čovječanstvo, sve narode, sve pripadnike svih vjera i sve ljude da svaki spor rješavamo u dogovoru, bez nasilja, izgrađujući mir i povjerenje u sebi, u obiteljima, među raznim skupinama, narodima i u čitavom svijetu.

Sveti Marko Križevčanine, svjedoče junački, koji si više cijenio svoje uvjerenje od svakoga imetka, zagovaraj nas da se u borbi za bolji i čovjeka dostojan život nikad ne damo zarobiti ni od kakvih materijalnih dobara, nego da uvijek promičemo ljudsko dostojanstvo i sve one duhovne vrijednosti koje nas osposobljavaju za zajedništvo u vječnoj Božjoj ljubavi. Amen.

mons. Ivan Miklenić

Kapela svetog Marka Križevčanina u Križevcima, unutrašnjost svetišta s oltarima iz 1731. godine i portretom svetog Marka Križevčanina, rad Zorana Homena, 1993.

Kapela svetog Marka Križevčanina u Križevcima

Izdavači: **Župa BDM Žalosne i
sv. Marka Križevčanina - Križevci i
Župa sv. Ane - Križevci**

Liturgijska redakтура: **prof. dr. Ante Crnčević**

Uredila i lektorirala: **dr. sc. Tanja Baran**

Odgovara: **vlč. Stjepan Soviček, župnik,
Ivana Zakmardija Dijankovečkog 1, Križevci**

Slika sv. Marka na naslovnici: **Zoran Homen, prof.**

Grafičko oblikovanje i tisak: **ANART Design - Križevci**

Tekstovi i molitve u ovoj brošuri su privremeni i koriste se za osobnu uporabu.
Križevci, uz svetkovinu svetog Marka Križevčanina 2014.

ISBN: 978-953-99695-4-5 (*Župa BDM Žalosne i sv. Marka Križevčanina - Križevci*)